

Zápis ze společného distančního jednání Pracovních skupin

(PS ČG, PS MG a PS RP) v SO ORP Žamberk a Králíky

Datum konání: 23. 02. – 02. 03. 2021

Forma konání: distančně, prostřednictvím e-mailové komunikace, dotazníku na Google disku a společné on-line diskuse prostřednictvím platformy ZOOM (dobrovolná část).

Přítomni:

- PhDr. Simona Mikysková (ZŠ Jablonné nad Orlicí) – PS MG
- Mgr. Yvona Franková (Masarykova ZŠ Klášterec nad Orlicí) – PS MG
- Mgr. Veronika Peteráčková (Lesní klub Strom života Letohrad) – PS MG (zúčastnila se on-line setkání)
- Mgr. Bc. Hana Pavlíčková (ZŠ Letohrad, U Dvora) – PS ČG
- Mgr. Květoslava Stejskalová (ZŠ a MŠ Písečná) – PS ČG
- Mgr. Jitka Moskvová (ZŠ a MŠ Mistrovice) – PS ČG
- Mgr. Iva Nesvadbová (Speciální ZŠ Králíky) – PS ČG
- Bc. Iva Pražáková (MŠ Čtyřlístek Žamberk) – PS ČG
- Mgr. Markéta Sychrová (Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí) – PS RP
- Bc. Lenka Ševčíková (Obec Klášterec nad Orlicí) – PS RP
- Lucie Malá (Cesta pro rodinu z.ú.) – PS RP (zúčastnila se on-line setkání)
- Mgr. Veronika Výborná (MAS ORLICKO, z.s.)
- Mgr. Věra Stožická (MAS ORLICKO, z.s.)

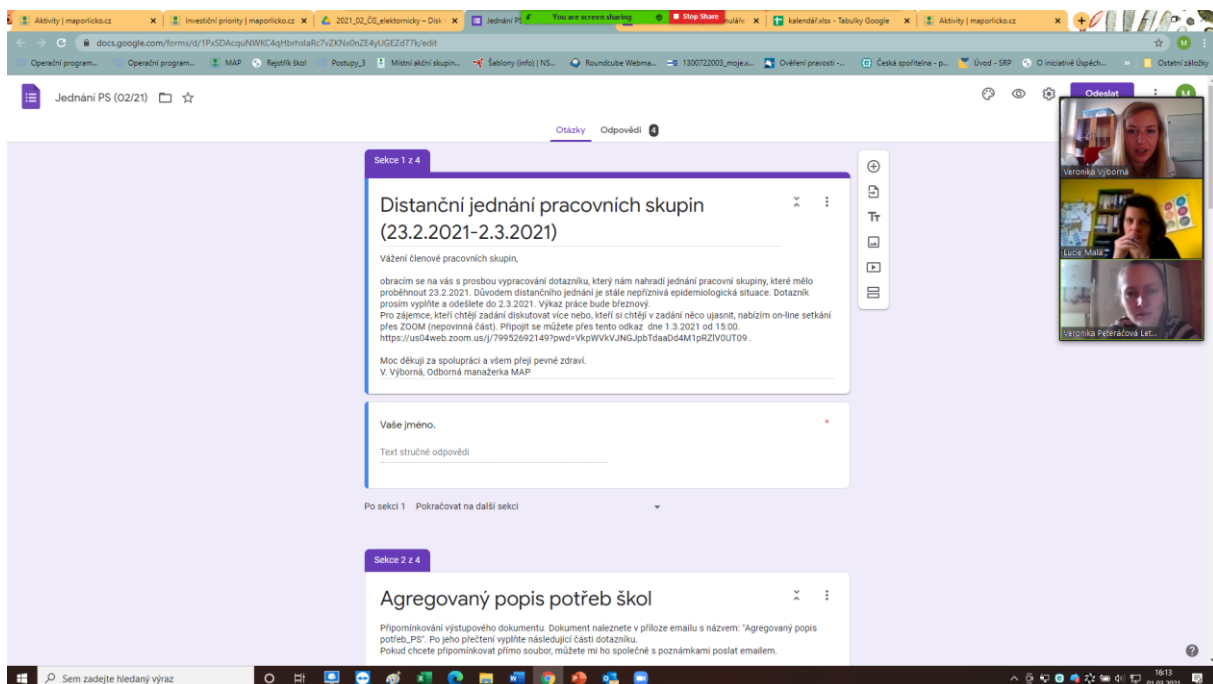
Omluveni:

- Mgr. Roman Nožka (ZŠ Letohrad, U Dvora) – PS MG
- Mgr. Věra Říčařová (Střední škola a základní škola Žamberk) – PS MG
- Mgr. Dagmar Ducháčková (Městský úřad Žamberk) – PS RP
- Mgr. Vendula Hovorková Hebrová (Gymnázium Žamberk) – PS RP

Z důvodu vyhlášeného nouzového stavu a nepříznivé epidemiologické situace na území ČR se společné jednání Pracovních skupin (PS ČG, PS MG a PS RP) v SO ORP Žamberk a Králíky uskutečnilo distanční formou

prostřednictvím e-mailové komunikace, dotazníku na Google disku a jako doplňková a dobrovolná aktivita byla členům pracovních skupin nabídnuta možnost společné diskuse prostřednictvím platformy ZOOM (proběhla dne 01.03.2021, od 15:00 hod.), kde mohli projednat zadanou práci (dotazník k Agregovanému Popisu potřeb škol).

Odborná manažerka rozeslala všem členům 23.02.2021 e-mail, jehož součástí byl odkaz na dotazník na Google disku, kde měli členové pracovních skupin zadanou práci týkající se Agregovaného Popisu potřeb škol, a informace o možnosti společné diskuse k zadané práci dne 01.03.2021 s odkazem do platformy ZOOM.

Program jednání:

1. MAP II a aktuální informace z projektu
2. Agregovaný Popis potřeb škol
3. Pracovní část – dotazník k Agregovanému Popisu potřeb škol
4. On-line setkání členů PS
5. Informace na závěr, další jednání

1. MAP II a aktuální informace z projektu

Členové všech 3 pracovních skupin (PS ČG, PS MG a PS RP) byli seznámeni s aktuálními informacemi z projektu:

- Všechny aktivity probíhají on-line a distančně, vč. vzdělávacích aktivit (jako např. přednáška Děti v pasti sociálních sítí II, která proběhne 11.03.2021), všechny pozvánky lze nalézt pod odkazem:

<https://www.maporlicko.cz/planovane-aktivity>. Některé aktivity jsou zcela pozastaveny (např. realizace některých zájmových kroužků), anebo běží ve zvláštním režimu, některé aktivity byly odloženy (např. projektové dny na SŠ).

- V rámci akčního plánování se aktualizuje analytická část – byly vytvořeny Popisy potřeb škol jako „vstup“ do analýzy. Všem zúčastněným ředitelům a kontaktním osobám odborná manažerka poděkovala za spolupráci při realizaci Popisu potřeb škol, zejména pak za ochotu se v této obtížné době setkat klasicky prezenčně nebo on-line.

- V dubnu 2021 dojde k aktualizaci SWOT analýzy, priorit a cílů MAP v návaznosti na nově zjištěné informace.

- Aktuálně probíhá sběr investičních záměrů do Strategického rámce MAP – nové záměry (originál s podpisem zřizovatele) přijímáme do 19.3.2021 (je vhodné před schválením záměru Radou města/obce a odevzdáním originálu s příslušnými podpisy s námi záměr zkonzultovat), více zde:

<https://www.maporlicko.cz/dokumenty/dokumenty-zamberecko-a-kralicko/investicni-priority>

- Dne 27. 04. 2021 proběhne jednání Řídícího výboru MAP – o formě jednání zatím není rozhodnuto s ohledem na stávající situaci v ČR související s probíhající pandemií COVID-19.

2. Agregovaný Popis potřeb škol

- Popisy potřeb škol byly vytvořeny v průběhu podzimu se všemi školami z území, a to formou společné schůzky odborné manažerky s ředitelem dané školy, příp. s kontaktní osobou (v některých školách proběhlo toto jednání distančně/on-line) – forma jednání byla vždy přizpůsobena epidemické situaci v dané škole.

- Po schůzce s konkrétní školou došlo vždy k aktualizaci již vytvořeného Popisu potřeb školy, který vznikl před dvěma lety. A z jednotlivých Popisů potřeb byl vytvořen jeden společný výstup – Agregovaný Popis potřeb škol.

- Potřeby škol byly zjišťovány v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti, ale i v dalších oblastech.

- Školy v rámci Popisu potřeb hodnotily, v jakých oblastech jsou dobré a úspěšné, v čem se mohou ještě více zlepšit, a také v čem potřebují pomoc se zlepšit – zjištěné informace slouží jako podklad pro analýzu MAP II.

- Dokument „Agregovaný Popis potřeb škol“ byl zaslán členům všech pracovních skupin jako podklad k prostudování a k dotazníku

3. Pracovní část – dotazník – s výstupy dotazníku bude pracováno během dalšího jednání PS (během aktualizace problémových okruhů), výstupy jsou podkladem pro aktualizaci analytické části MAP

- **Vaše poznámky k dokumentu a případné doplnění.**

Více než polovina členů pracovních skupin, kteří se jednání zúčastnili, poznámky k dokumentu "Agregovaný Popis potřeb škol" nemá. Nejčastěji vyzdvihovali jeho srozumitelnost, přehlednost, strukturovanost a výstižnost.

Jedinou poznámkou nebo spíš návrhem bylo zpracovat některé pasáže a výstupy z nich do grafu pro snazší představivost a uchopitelnost dat. A v rámci případného doplnění do dokumentu zahrnout i distanční výuku a její přínos do budoucna.

➤ **Jaké zjištěné informace byly pro Vás standardní (nepřekvapily Vás)?**

Členové pracovních skupin často uváděli, že vzhledem k tomu, že pracují ve školství, je vlastně už nic nepřekvapuje. Zejména není žádným překvapením potřeba finančních prostředků pro školy – ať už se jedná o investice do oprav budov, tak i do modernizace vybavení. Jako standardní (a nepřekvapující) byly označeny i informace o čtenářské a matematické gramotnosti, o snadné spolupráci s komunitami a dobrých vztazích s většinou rodičů.

➤ **Jaké zjištěné informace a proč byly pro Vás překvapivé? Citujeme jednotlivé odpovědi.**

- U ZŠ i MŠ malý podíl procent u priorit a cílů u potřeby snižování byrokracie, personálního zajištění, vzdělávání pedagogů, hodnocení, pozitivní klima školy..., u ZUŠ pouze materiální potřeby. A proč překvapivé? Protože mi to přijde z hlediska významu a dopadu vzdělávání "přímá práce" velmi důležité. Z hlediska rozvoje gramotností a dalších dovedností žáků byly ve výstupech v největší míře přínosu zmiňované jako nevíce úspěšné "aktivity navíc", např. kroužky, kluby...apod. - je tato nadstavba nutná z hlediska nedostatečných výstupů ze základní výuky? - jaká je její podstata?nebo je tento výstup důvodem z zamyšlení, proč k takto kvitovanému úspěšnému rozvoji nedochází při samotné výuce?
- Administrativní zátěž je stále velká.
- Nové financování – je dobře, že již není tlak na počet žáků ve třídě; je však otázkou, zda to bude pro stát finančně trvale únosné.
- Částečně překvapivé pro mě bylo, že nedošlo k velkému posunu potřeb nebo popisu, v čem by se školy mohly zlepšit za poslední dva roky. Opět si myslím, že k vývoji došlo, ale odlišně na různých školách. A zároveň si myslím, že po ukončení pandemické situace a postupnému návratu do "běžného" režimu dojde k úpravám některých potřeb. Já vidím velkou potřebu ve zpětné socializaci některých žáků, potřebu komunikace, spolupráce...
- Posun škol v různých oblastech v rámci spolupráce s MAS, převaha materiálních potřeb pedagogů nad duševními potřebami (DVPP); některé realizované aktivity škol (např. matematické kavárny pro rodiče, zájmové kroužky, využití metody CLILL, ...)

- Jak vysoká míra škol vnímá potřebu finanční podpory v rámci rekonstrukcí a nového vybavení. Nečekala jsem tak vysoké procento. Také jsem byla překvapena z počtu nových ředitelů (MŠ, ZŠ) v území. A v neposlední řadě jsem se pozastavila u informace, že eliminaci vad řeči uvádí pouze 20 % škol.
- Obecně můžeme konstatovat, že v rámci tvorby Popisů potřeb s jednotlivými školami je míra odpovědi v oblasti čtenářské gramotnosti u škol nízká. A to jak ve smyslu četnosti, tak ve smyslu širšího rozvoje a podpory mimo typické a klasické aktivity (rozvoj čtenářské gramotnosti mimo hodin českého jazyka, hlubší práce s textem a informacemi, rozvoj kritického myšlení aj.). Stále se nedaří nabudit většinu dětí k četbě.
- Stejně výsledky v podpoře čtenářské gramotnosti jako před dvěma lety.
- Překvapilo mě, že chtějí jak ZŠ, tak MŠ více zapojovat EVVO, ale opět formou, že jim někdo záhony vybuduje. Nikdo se nezamýšlí nad tím, že by právě EVVO se mohlo učit udržitelně, bez financí. Také pozitivně vnímám zmíněnou potřebu místně ukotveného učení. Z alternativních směrů byly zmíněné pouze Montessori a o Waldorfu není ani zmínka, jako kdyby tady vůbec neexistovalo, a přitom jde o velmi propracovanou metodiku, která rozvíjí dítě v člověka, ne jenom v dovednostech a schopnostech pro školu. Vůbec se nemluví o praktičnosti, tvořivosti v pedagogickém procesu, propojování skupiny dětí, udržitelnosti a spolupráci. Překvapila mě věta, že jednotky potřeb ZŠ jsou s personálními nedostatky, přičemž řada učitelů bere psychofarmaka a jsou přetíženi. Pozitivně vnímám, že si ZŠ uvědomují vliv dobrých vztahů a klima třídy a radí je do toho, co se jim povedlo, ale dle mého to absolutně nekoresponduje s realitou, která se projevuje v době distanční výuky. Často školy vůbec nekomunikují s rodiči. Myslím, že také si všichni přejeme návrat do klasického režimu, ale kdyby se soustředili na to, že mají možnost si osahat vzdálenou výuku a hledat to pozitivum, kreativitu, dát dětem volnost na tvoření, využít zajímavostí atd. Dle mého se soustřeďují na cíl, který je v rozporu s vývojem ICT, a nikdo z nich nedefinuje nedostatky a kritické body distanční výuky. Jen se zabývají cílem: učit jako předtím a naučit toho co nejvíce. Málo pružné myšlení. Je dobře, že finanční gramotnost se dostává do osnov, nicméně mi tam chybí i základy podnikání. Chybí mi metody práce s dětmi, které by šly od dítěte, od jeho potřeb, od jeho zájmu. Když už něco takového se objeví, je to často volnočasová aktivita. Překvapilo mě, že školy uvádějí spolupráci s knihovnou, domovem důchodců, ale dle mého to není spolupráce, ale navštěvování. V MŠ je opět na prvním místě získávání pomůcek nad přístupem k dítěti, vzdělávání učitelů.
- Úplně nerozumím tomu, že se neobjevila informace o tom, že čtenářská gramotnost žáků, zejména v oblasti porozumění čteného textu a schopnosti získávat informace z textů, stále není na dostatečné úrovni.

- **Co považujete ze zjištěných informací za nejdůležitější? Jakým konkrétním zjištěním se může projekt MAP II věnovat?**

Rozsah toho, čemu by se mohl projekt MAP II věnovat, je velmi široký a nedá se říct, že by některá z navrhovaných aktivit převažovala nebo se pro ni vyslovilo více členů pracovních skupin: hledání finančních zdrojů, personální podpora (speciální pedagogové, logopedi, psychologové, asistenti pedagogů,...), podpora vzdělávání pedagogů (ukázkové hodiny, přednášky, besedy u kulatého stolu,...), ale i zákonných zástupců a příp. i žáků, motivovat školy ke zviditelnění atraktivních činností – příklady dobré praxe/nápadníky/využití pomůcek, sdílení a spolupráce (propojování MŠ a ZŠ, spolupráce se středními školami, zaměstnavateli, spolky, zřizovateli...), zapojení rodinných příslušníků i učitelů do života školy a do spolupráce s dětmi, rozvoj ICT, strategické plánování apod.

- **Z popisů potřeb vyplývá, že pro většinu škol jsou prioritní potřeby spadající mimo základní gramotnosti (čtenářskou a matematickou). Například v případě MŠ to jsou investice a školní zahrady (EVVO), u ZŠ jsou to investice, ICT. Okomentujte toto zjištění a zkuste definovat příčiny této skutečnosti. Případné doplnění.**

Dle členů pracovních skupin jsou častými příčinami: měnící se potřeby MŠ a ZŠ (jak na výuku a zázemí, tak i vybavení) – v současné době je toto umocněno požadavky na distanční výuku a preference aktivit provozovaných venku, nedostatek finančních prostředků v rozpočtech škol a také to, že obě gramotnosti jsou podporované už delší dobu (tzn. školy je už mají „nastavené“), a tak se pouštějí do dalších oblastí rozvoje.

- **Většina ZŠ v rámci ČG během tvorby popisu potřeb před dvěma lety i nyní zmiňuje činnosti spojené se čtenářským klubem nebo knihovnou. Chybí například práce ve skupinách, hlubší práce s textem, kritické myšlení nebo rozvoj čtenářské gramotnosti mimo předmět český jazyk aj. Takové činnosti popisovaly jednotky škol. Okomentujte prosím toto zjištění.**

Dle vyjádření několika členů pracovních skupin se to na školách dělá běžně, mnohdy i intuitivně, jen to školy nemají pojmenované, dle dalšího názoru na to může mít i vliv stávající pandemická situace (nepřeje např. práci ve skupinách) a velký podíl na tom má i neochota žáků číst a zároveň nedostatek prostoru pro tyto činnosti v jiných hodinách vyjma hodin ČJ.

- **Konkrétně definujte příčiny, proč školy další aktivity pro rozvoj čtenářské gramotnosti nezařazují (aktivity mimo knihovnu a čtenářský klub)?**

Nejvíce členové pracovních skupin uváděli: organizační a časovou náročnost na přípravu, nezájem ze strany žáků, nedostatek kapacit/sil na obou stranách, nedostatek motivace a času, a také, že učitelé potřebují „napovědět“/ukázat cestu, kde by byly vidět výsledky.

- **V případě potřeb v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti školy (ZŠ i MŠ) definují jako potřebu primárně investice (např. do pomůcek, daleko méně do vzdělávání pedagogů). Okomentujte, příp. doplňte, prosím, toto zjištění a konkrétně definujte příčiny takového stavu.**

Učitelé měli a stále mají dostatek příležitostí se vzdělávat v těchto oblastech a využili je. Teď je zapotřebí tyto vědomosti a nabyté zkušenosti dávat do praxe, a proto se objevuje potřeba pomůcek - společné čtení, rozšíření knižního fondu, př. pomůcky H-mat pro celou třídu (ne pouze demonstrační pro učitele nebo do pár skupin),... Na druhé straně se ukazuje, že vybavenost některých škol je na dobré úrovni i v oblasti pomůcek – často jsou na školách pomůcky, které ale bohužel nikdo nevyužívá.

- **Mateřské školy se před dvěma lety i nyní shodují na problematice s vadami řeči u dětí a o potřebě "vzdělávat" rodiče v této oblasti. Jakou formou má být takové vzdělávání pojato, aby to bylo přínosné a rodiče o něj měli zájem?**

Nejčastější odpovědí byla forma individuální lekce pro max. 5 účastníků, následovaná veřejným workshopem, který by obsahoval jak teoretickou část, tak i praktické ukázky, a veřejnou přednáškou od zajímavého hosta.

Dalšími návrhy byly: letáček k dětským lékařům a do porodnic; všeobecná osvěta, informace, a pak samostatná práce rodičů s dětmi za podpory logopeda.

- **Máte tipy na konkrétní odborníky, které na takové vzdělávací aktivitě můžou participovat?**

U této otázky uváděli členové pracovních skupin jak konkrétní jména, tak i obecné tipy na odborníky:

- z konkrétních jmen zazněly např.: Mgr. Skládalová Keprtová Olga, Mgr. Lenka Kubešová (obě PPP Ústí nad Orlicí); Mgr. Martina Černá; Mgr. Kateřina Fritzllová (Logopedická ambulance Polikliniky Žamberk – spolupracuje s MUDr. Kučerou z Rychnova n/K a věnují se vestibulárnímu aparátu, který když je nedovyvinut, vznikají problémy);

- z obecných tipů na odborníky uváděli členové PS: klinické logopedy a logopedické pracovníky vyškolené krajem v rámci projektu OPVK; speciální pedagogy a pedagogické pracovníky ze speciálních škol (mnozí mají státní zkoušku z logopedie, na školách se individuálně věnují žákům s NKS); učitelky z MŠ a elementaristky s dlouholetou praxí.

4. On-line setkání členů pracovních skupin

V termínu **1. 3. 2021 od 15:00 hod.** bylo pro členy všech pracovních skupin naplánováno společné on-line setkání prostřednictvím platformy ZOOM. Toto setkání bylo dobrovolné a bylo členům pracovních skupin doporučeno pro případ, že by jim v zadání práce nebylo cokoli jasné nebo chtěli zadanou práci dále diskutovat. Diskutované okruhy, témata na další jednání:

- Jak je ve školách implementováno získané vzdělávání (sdílení na poradách, předávání informací, praxe atd.)
- Nedostatečná propojenost předmětů, mezioborová výuka
- Absence potřeby strategického plánování v Agregovaném popisu potřeb škol (nutné zapojit zřizovatele, který motivuje ředitele – důležitá role MAS ORLICKO, z.s.)
- Důležitá součást v řešení vad řeči je zapojení těla, rozvoj mozku pohybem
- V problematice přehlčení pedagogů – otázka: co musí, a naopak nemusí dělat, aby dosáhli stanoveného cíle

5. Informace na závěr, další jednání

Na závěr jednání členové svým hlasováním rozhodli o termínu příštího setkání pracovních skupin, které proběhne v termínu: **12. dubna 2021 od 15:00 hod.** O formě jednání bude rozhodnuto s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji epidemiologické situace v ČR a členové pracovních skupin o ní budou informováni e-mailem v dostatečném předstihu.

Příští společné jednání Pracovních skupin proběhne 12. dubna 2021 od 15:00 hod.
(forma jednání bude upřesněna).

Po společném jednání Pracovních skupin proběhne jednání Řídící pracovní skupiny
(forma jednání ŘPS bude ještě upřesněna).

Zapsala: Mgr. Věra Stožická